

ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Χριστουγεννιάτικο διήγημα του ΑΙΜΙΛΙΟΥ ΖΕΜΠΑΡ

ΕΠΙΑΝΩ ΣΤΑΣ ΑΛΠΕΙΣ

Ο ΣΩΤΗΡΙΟΣ έτος 1215, την παραμονή των Χριστουγέννων στην οδό Σπολέας-Ρώμης, πήγαινε έφιππος με την ακολουθία του ο Καρδινάλιος, Πατριάρχης της Βενετίας. Η Σεβασμιότητα του πήγαινε στο συνέδριο του Λατράν, που προήδρευε ο Πάπας 'Ιννοκέντιος ο Γ'. Η παρέλασις της εκκλησιαστικής αυλής πομπής ήταν μεγαλοπρεπής.

Κληρικοί με ανθηρή φυσιογνωμία, μεγαλοχολικοί καλόγηροι, άπιδροφροί και ιππότες με περικεφαλαίες φτερωτές, ακόλουθοι με βελονίδια χτυπητά ενδύματα και ένα αναριθμητό πλήθος υπηρετών και από κοντά το ποίμνιο του Αγίου, που ακολουθούσε υψιλλόντας στην Συνοψή του.

Έπι κεφαλής της συνοδείας, καθύλακ' σ' ένα γιγάντιο ήμιονο ήταν ένας νεαρός διάκος που κρατούσε και με τα δύο του χέρια, τόν χροιά σταυρό του Πατριάρχου, που έλαμπε στο λαμπρό του ήλιου φως.

Ο γέρω Καρδινάλιος κουκουλωμένος με γούνες λεπτές, με γυναικείο σκούφο στο κεφάλι, προχωρούσε με άγέρωχη την όψη και βλέμμα ύπερφανο.

Την ίδια ώρα, από τα άγια μονοπάτια των βουνών του Τέρνι έβ' ιδίς εν τρεῖς φριχτά της Βολωνίας, πληγνόντες κι' αυτοί στο συνέδριο. Η μαύρη κάπα τους ήταν παλιν, τα χέρια τους κόκκινα και φουσκωμένα από το κρύο και τα πόδια τους κουρασμένα από το μακρό ταξίδι. Αλλά ήταν φριχτοί και γελαστοί. Πήγαιναν στην Ρώμη όχι για να ματώσουν τα γονατά τους προσκυνώντας, αλλά για να εύρουν ώριμες περιπέτειες...

Πηδώντας χειμάρρους και διασκελίζοντας βράχους έτρεχαν. Έπίσης στη Ρώμη από τις κλειστούρες των Ουμβριανών ορέων, με μεγάλα βήματα και άλλοι προσκυνητά, τρομεροί την όψη, τρεῖς ληστές καταδικασμένοι σε θάνατο μαρτυρικών, που είχαν δραπετεύσει από τις φυλακές του 'Ορβιέτο. Πήγαιναν κι' αυτοί στην άγια πόλη, για να ζωθούν μέσα στην τρυφή των πιστών και να εξακολουθήσουν τη δουλειά τους, κι' από το σκατάδι των εκκλησιών. Ο ένας από αυτούς έπληρε ακόμα στο άριστερό του πόδι, ένα κομμάτι της άνωσίδος και οι τρεῖς είχαν στο πρόσωπό τους, ίχνη τρομερών πληγών. Έτρεχαν προς τα εμπρός, σαν άγριμα που τα κυνηγούσε σκύλος και ήταν οι μόνοι που δεν έφαιλαν.

Όταν ο ήλιος έφευγε να γέρνει, οι τρεῖς συνοδείες που ήρχοντο από τρεῖς διαφορετικούς δρόμους, ανταμώθηκαν σ' ένα μεγάλο δάσος, που ήταν στα ριζιά ενός ψηλού βουνού. Τα δέντρα πυκνά, τους έκρυβαν τον ουρανό, και οι κατοικτίρες, οι φράγες, τα άποτομα βράχια, οι όγκοι των βράχων και οι σωροί των άγκυθών, τους έκαναν να νομίζουν πως έπεσαν σε λαβυρίνθο! Κίτρινα κι' γύρες από πάνω έφωταν και ένας παλινδρό άσος που σηκώθηκαν έκανε όλο το δάσος ν' άντηχάη από θρηνώδες όδυμους άνθρωπίνων πληθους.

Ενεί, στο δάσος αυτό, στάθηκαν κι' οι τρεῖς συνοδείες για να σκεφθούν πως θα βρουν στον ίδιο δρόμο. Ο ήλιος είχε βασιλέψει και το λυκόφως έφευγε σαν πένθιμη γάτα άπάνω στο βουνό.

Άξαφνα από μια λυχνία άγκυθών πετάχτηκε ένας λύκος και έτρεξε ήρεμα στον Καρδινάλιο. Ήταν ένας γέρος λύκος παρός. Κάθισε εμπρός στον άρχοντα της εκκλησίας ήσυχα-ήσυχα και τον κοίταξε στα μάτια.

— Ο λύκος του Γκούμπιο! Φώναξε ένας παπάζ. Ο λύκος του Πάπας Φραγκίσκου! Α! Σεβασμιότητα, σωθήκαμε!... Εἶν' ο λύκος του Αγίου Φραγκίσκου της 'Ασίζης. Κάποιο θαύμα θα γίνει. Κι' ήταν πραγματικά ένας λύκος παράξενος, πιο ήρεμος και από ένα λαγωνικό. Εἶχε μια χανάρα στον λαιμό του, από την οποία κρεμόντουσαν φυλαχτά, κρίκοι και κουρτίλια.

Ο λύκος του Γκούμπιο τους δέχθηκε όλους καλά. Έπέτρεψε να τον χαϊψουν όλοι οι κληρικοί και οι φοιτητά, έβγαλε τα χέρια του άρχιεπισκόπου και έπειθ' ο ληστής με την άλυσίδα στο πόδι, κοίταξε κάτω ύποπτα τα φυλαχτά του, του έδωσε μια φιλική κ' έλαφρη δαγκωμασιά στο χέρι. Έπειτα έκανε σ' όλους νόημα να τον ακολουθήσουν.

Όλοι τον ακολουθήσαν και ο λύκος τραβούσε σε μια μακρυνή κοιλάδα, χωμένη μέσα στο βουνό. Τα πρώτα άστρα τρέμανε κι' όλος στον ουρανό.

Η συνοδείες καθώς προχωράγαν πίσω απ' το λύκο έβλεπαν τώρα περίεργα πράγματα. Έβλεπαν στο δρόμο, μέσα στο δειλινό σουρούπωμα, στην άκρη των πλαγών ν' άνθίζουν μενεξέδες, νάρκισσοι, γιούλια, δίδυμοι και τριανάφυλλα! Γύρω από τις λειονιές που ήταν φορτωμένες από χρυσούς καρπούς, βομβούσαν μελίσινα

στούς κάμτους, κατάσπρους από άσπρολούλουδα, φλυαρούσαν τζιτζίκια. Όταν βλέπανε τον λύκο τ' άζωα που γύριζαν εκεί πέρα σκιερόσανε από χαρά, λιγοί και τερνάδια περνούσαν μπροστά τους, ένα σμήνος χελιδονιών έρχονταν από το μέρος της θαλάσσης. Άπο την πεδιάδα κάτω και από τους λόφους άπάνω έρχόντουσαν επίσης γλυκά λαλήματα κουδουνιών! Κάθε κωδωνοστάσιο χαιρετούσε με ένα γλυκό «Άλληλουϊα» τη θεία νύχτα, και ή χλωρή ή άσρα κυλούσε συνεφάνια θυμαμάτων άνακατωμένα με το άρωμα των ναρκίσσων, των γιουλίων, των μενεξέδων...

Κι' ο καλός ο λύκος πάντοτε έτρεχε... έτρεχε...

Σαν νύχτωσε καλά, ένας πύργος χρυσοτέφανος κάθισε στην κεφαλή του Κι' ο γέρω Καρδινάλιος, οι μοναχοί και οι κληρικοί, οι φοιτητά και οι κλέφτες ακολουθούσαν το μυστηριώδες ζώο, με μια βαθιά σιγή.

Άξαφνα ο τόπος έφωταγωγήθηκε. Άπό το βάθος των δασών, απ' τα βουνά και τις κοιλάδες ένα πλήθος προσκυνητών νέοι, γέροντες, χωρικοί, γυναίκες στρατιώτες, ιερείς, ποιμένες, δούλοι, παιδιά, έραδίζαν με λυχνίες άναμμένες, λαμπρές και κλάδους από φύλλα κι' έφαιλαν. Οι όνιοι της πεδιάδας άπαντούσαν στους ύμνους των ουρανών. Κι' έπειτα από λίγο έβγινε μια λιτανεία άπεραντες, ένας χείμαρρος φωτός και άρμονικών φανών.

Εμπρός πηγαινει ο χρυσοτέφανος λύκος. Κι' άπάνω δέ από τα κεφάλια του πλήθους που φωτιζότανε από μυριάδες δαδών και λιχνιζότανε στο ρυθμό μυριάδων ψαλμών, ύψωνονταν μεγαλοπρεπής, ο χρυσός σταυρός του Πατριάρχου, που τον κρατούσε ο διάκονος με το κατακόκκινο μεταξωτό του φερμάμ.

Κατό τα μεσάνυχτα φθάναν επί τέλους κάπου. Ήταν ένα έρημο μέρος των Άλπεων. Στην άκρη ενός λεβιδιού κάτω από τους κλάδους προσιανών βελανιδιών και πευκών, ήταν ένας σταυλός άνοιχτός. Μέσα στο σταυλό, μια φάτινη γεματή από άχυρα και άπάνω σ' αυτά άναπαύονταν ένα βρέφος, ο νεογέννητος Χριστός, πάνω σ' άσπρα τριανάφυλλα! Προς τα δεξιά της φάτινης στεκοταν ένα βυδί και άριστερα ένας όνος. Ένα παιδάκι άνοβε γύρω στο λυκό του 'Ιησού έξη λευκές λαμπάδες. Άπό τις δυο μεριές της πόρτας ήταν γονατισμένοι τοσπανορέοι, με ρούχα αλλόκοτα, ξεκούφωτοι, έσπόλκτοι. Ο λύκος του Γκούμπιο μπηκε ήσυχα μέσα στο σταυλό, οι άλλοι όμως όλοι μέιναν σε άπόσταση, γεμάτοι θάμβος!...

Δυνατίζοντας καρμάνες άκουστήκαν τότε από την πεδιάδα, κι' όλοι ξεφάνιστηκαν κοντά στη φάτινη, ο άγιος Φραγκίσκος της 'Ασίζης διάβαζε τα τρία των Χριστουγέννων Εβγγέλια.

Κι' όμα τελείωσε την άνάγνωσι, βγήκε από το ταπεινό του άστυ και τράβηξε κατά το πλήθος, χαιρετίζοντας και παρηγορώντας όλους. Στους όργανους ύποσώσαν την προστάσια του Θεού, στους γυνήους την θαλπωρή της αγάπης του ήφιστου, στους δούλους την έλευθερία, στους πονεμένους την άνάπασι, στους καταδικασμένους την δικαιοσύνη την άληθινή, στους ποιμένες την προσδοκία του ουρανού. Έπλησίασε έπειτα και στις τρεῖς άγνωστες σ' αυτόν παρές που άνταμώθηκαν στο καταραμένο δάσος.

— Εάν βρίσκονται εδώ, έλεγε, άνθρωποι άρπαγες, με μολυσμένα χέρια από αίμα, άς έρθουν να τους διδάξω την προσήνη και τη θυσία.

Οι τρεῖς ληστές πλησίασαν.

— Υπάγετε, ύπάγετε, τους έλεγε στο έλεος και τη συγγνώμη του 'Υψιστου.

Κι' έπειτα έξηκολούθησε:

— Εάν βρίσκονται μεταξύ σας άνθρωποι ολιγόπιστοι και φιλήδονοι, άς παραδοθύν σ' έμένα κι' έγώ θα καθάρσω τη ψυχή τους, και θα τους παρουσιάσω στον Θεό, πρόσωπο με πρόσωπο.

Οι τρεῖς φοινητάι έπέσαν στα πόδια του.

— Συγχωρεμένοι να είστε, τους έλεγε, για τη μετανόιά σας.

Τότε και ο μεγαλοπρεπής ο Καρδινάλιος, άφιππος και προχώρησε στον Άγιο Φραγκίσκο και τον φίλησε στο μέτωπο.

— Κ' έσεις, κύριέ μου και Πάτερ μου, του έλεγε, πάρτε πάλιν την όδόν της Ρώμης όπου ο Πάπας θα λάβη μέρος στο συνέδριο, έπτε του ότι ή ημέρες του εἶνε μετρημένες και δένν'όθ' ιδη πλέον Χριστούγεννα.

Κ' εύλόγησε το πλήθος και τράβηξε ν' άποσυρθῇ, όταν όλος ο λαός έφώναζε με μια φωνή:

— Σήμερα άληθινά γεννήθηκεν ο Χριστός μέσα στην ψυχή μας!...

Αιμίλιος Ζεμπάρ

